

SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Nacrt Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine, za razdoblje 2013.-2015.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske objavljuje objedinjene primjedbe zaprimljene od strane predstavnika zainteresirane javnosti koji su dostavili primjedbe na Nacrt Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine, za razdoblje 2013.-2015. putem održanog internetskog savjetovanja provedenog u razdoblju od 4. do 21. veljače 2013. godine, te očitovanja o prihvaćanju/neprihvaćanju istih.

Redni broj	Naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Poglavlje na koje se odnosi primjedba/prijedlog	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvaćanja/neprihvaćanja primjedbe ili prijedloga
1.	Fond Ujedinjenih naroda za djecu - UNICEF	Uvod	Iako značajan broj mjera predviđa i provoditelje koji nisu u nadležnosti nositelja samih mjera, iz uvodnog dijela Akcijskog plana nije razvidno jesu li isti bili uključeni u njihovo definiranje i razradu (na str. 3., u 5. odlomku stoji tek da je UZLJPPNM pristupio izradi Akcijskog plana), što bi, procjenjujemo, bilo izuzetno važno kako zbog poštivanja načela participacije svih dionika u procesu tako i zbog održivosti plana njihove realizacije.	Prihvaćeno. U završnoj verziji dokumenta u uvodu teksta poimence su navedeni svi sudionici u izradi Akcijskog plana. (Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje 2013.-2015., str. 1)
		Cijeli tekst	Nastavno na navedeno, iz sadržaja dokumenta stječe se dojam da nije provedeno međusektorsko usuglašavanje što, između ostalog, za posljedicu ima preklapanje pojedinih mjera. Primjerice, mjera uvođenja medijatora predviđa se za pružanje	Prihvaćeno. Na sastancima održanim 1. ožujka 2013. godine u Uredu za ljudska prava i prava

		<p>podrške u okviru sustava zdravstvene zaštite (str. 43.), ali i u sustavu socijalne skrbi (str. 68.) te se postavlja pitanje radi li se o istim osobama kao i na koji način će se osigurati međusektorska suradnja? Izuzev medijatora, navodi se i osnivanje mobilnih timova u okviru zdravstva (str. 46) socijalne skrbi (str. 67) te vezano uz statusna pitanja (str. 99). Vjerujemo da su mobilni timovi iznimno važni u ostvarivanju prava romske nacionalne manjine. Međutim, osnivanje mobilnih timova po područjima ne čini se efikasnim jer se često radi o međusektorskim pitanjima.</p>	<p>nacionalnih manjina (u daljnjem tekstu ULJPPNM) (3 sastanka, podijeljena prema tematskim područjima Akcijskog plana) izvršeno je međusektorsko usuglašavanje, a nadležna tijela razmotrila su sve nedostajuće elemente pojedinih mjera (poput nedostatka polaznih vrijednosti, definiranja pokazatelja rezultata i ostalo) te je postignut dogovor o nadopunjavanju teksta Akcijskog plana u onim dijelovima koji su raspravljani na sastancima.</p>
	Obrazovanje	<p>Pojedine mjere ne pružaju cjelovit odgovor na specifičan cilj (potrebu) na kojem se odnose. Npr. u definiciji 2. posebnog cilja iz područja obrazovanja (str. 8.) stoji: ... u programe predškole u trajanju od minimalno 1 godine po pet sati dnevno tijekom pedagoške godine do 2020., a mjere koje su navedene ne predviđaju u ovom razdoblju niti pripreme radnje za realizaciju tog dijela cilja. Također, iako cilj predviđa podizanje razine kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja, mjere se tiču isključivo sufinanciranja roditeljskog udjela.</p>	<p>Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da predložene mjere u nacrtu Akcijskog plana jamče održivost postignuća u odgojno-obrazovnoj politici prema Romima, što uključuje i program predškole i predškolskog odgoja, te se na taj način u skladu s raspoloživim financijskim resursima ne dovodi u pitanje održivost mjera koje su osobito važne za kasnija postignuća romskih učenika tijekom osnovne škole.</p>
	Obrazovanje	<p>Nadalje, u istom primjeru (mjera 1.1. <i>Sufinanciranje roditeljskog udjela za pripadnike romske nacionalne manjine u integriranim programima predškolskog odgoja</i>), pokazatelji rezultata govore o „broju programa“, a ne o „integriranim programima“. Ujedno, obzirom da specifičan cilj ne navodi i ciljano stanje (<i>povećati obuhvat – za koliko?</i>), predlažemo da se uz početne vrijednosti postave i jasni targeti (ciljana stanja). Isti princip predlažemo primijeniti i na ostale mjere unutar Akcijskog plana.</p>	<p>Nije prihvaćeno. Opći i posebni ciljevi te razrada istih za svako poglavlje preuzeti su iz teksta usvojene Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Vodeći računa o uočenim nedostacima u tekstu Nacionalne strategije i Akcijskog plana i mogućim poteškoćama u provedbi, pri sljedećoj reviziji navedenih dokumenata razmotrit će se i primjedbe dane tijekom savjetovanja o Akcijskom planu. Nadležna TDU odgovorna su za definiranje i provedbu mjera iz Akcijskog plana iz relevantnih područja te sukladno toj nadležnosti određuju prihvatljive i provedive mjere, rokove, izvore financiranja i načine prikupljanja podataka za planirano razdoblje trajanja Akcijskog plana.</p>

		<p>Obrazovanje</p>	<p>Načelno, za većinu početnih vrijednosti nedostaje informacija o tome koliki je taj broj u odnosu na ukupan broj romske populacije za koju bi mjera bila relevantna. Tako, primjerice, kada stoji da je za 182 djece odobreno sufinanciranje roditeljskog udjela (str. 9) ne zna se koliki je ukupan broj djece u toj dobi za koju postoji potreba sufinanciranja.</p>	<p>Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe kako problem statističkih podataka u odnosu na djecu koja nisu obuhvaćena predškolskim odgojem postoji. Taj problem nije karakterističan samo za Hrvatsku već je prisutan i u mnogim drugim zemljama. Ostale primjedbe koje se odnose na obrazovanje nije moguće ugraditi u Akcijski plan s obzirom na probleme u statističkim podacima kada je u pitanju ukupan broj romske djece predškolske dobi u Republici Hrvatskoj. Naime, u sustavu obrazovanja je više od trećine ukupne romske populacije u odnosu na podatke iz popisa stanovništva koje je proveden 2011., što je nerealan omjer i pokazuje da statistički podaci kad je romska populacija u pitanje ne odražavaju stvarnu sliku stanja.</p>
		<p>Cijeli tekst</p>	<p>Nedostaju podaci o financijskim sredstvima predviđenim/potrebim za provedbu mjera, kao i jasnije informacije o proračunskim stavkama premda i uvodni dio koji se odnosi na reviziju Akcijskog plana predviđa mogućnost revizije upravo na temelju financijskih pokazatelja.</p>	<p>Djelomično prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da je u obrascu standardne metodologije za procjenu fiskalnog učinka (PFU obrazac) vidljivo da su sredstva osigurana za predložene mjere, ali se unaprijed ne može planirati raspored tih sredstva unutar pojedinih proračunskih aktivnosti. Sredstva državnog proračuna na pozicijama tijela nadležnih za provedbu pojedinih mjera Akcijskog plana izražena su u obrascu standarde metodologije za procjenu fiskalnog učinka.</p>
		<p>Cijeli tekst</p>	<p>Pojedini dijelovi teksta sročeni su više kao pitanje za promišljanje ili sugestija te ih predložimo preformulirati. Npr: str. 8, pokazatelj učinka pod c) <i>Praćenje ovih pokazatelja treba vršiti po programima</i> ili pak način na koji je definirana polazna vrijednost na str 57. <i>(Mogu se pratiti...)</i></p>	<p>Nije prihvaćeno. Opći i posebni ciljevi te razrada istih za svako poglavlje preuzeti su iz teksta usvojene Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Vodeći računa o uočenim nedostacima u tekstu Nacionalne strategije i Akcijskog plana i mogućim poteškoćama u provedbi, pri sljedećoj reviziji navedenih dokumenata</p>

			<p>razmotrit će se i primjedbe dane tijekom savjetovanja o Akcijskom planu.</p> <p>Nadležna TDU odgovorna su za definiranje i provedbu mjera iz Akcijskog plana iz relevantnih područja te sukladno toj nadležnosti određuju prihvatljive i provedive mjere, rokove, izvore financiranja i načine prikupljanja podataka za planirano razdoblje trajanja Akcijskog plana.</p>
	Cijeli tekst	<p>Za dio mjera nema predviđenih rokova kao ni izvora i načina prikupljanja podataka prilikom praćenja (npr. str 86. – nedostaju pokazatelji, izvori i način prikupljanja podataka, početna vrijednost i financijska sredstva)</p>	<p>Prihvaćeno.</p> <p>U razdoblju nakon provedenog javnog savjetovanja sve do donošenja Akcijskog plana od strane Vlade Republike Hrvatske ULJPPNM koordinirao je intenzivne aktivnosti svih nadležnih TDU s ciljem određivanja svih nedostajućih elemenata. Nadležna TDU odgovorna su za definiranje i buduću provedbu mjera iz Akcijskog plana iz relevantnih područja te sukladno toj nadležnosti određuju prihvatljive i provedive mjere, rokove, izvore financiranja i načine prikupljanja podataka za planirano razdoblje trajanja Akcijskog plana.</p> <p>S obzirom na poteškoće u prikupljanju podataka za pojedine ciljeve nije bilo moguće odrediti dostatne podatke. ULJPPNM kao tijelo zaduženo za koordinaciju izrade Nacionalne strategije i Akcijskog plana te koordinaciju izrade izvješća o provedbi Akcijskog plana u suradnji s nadležnim tijelima državne uprave i Državnim zavodom za statistiku te ostalim relevantnim dionicima podupirati će aktivnosti uspostave metodologije praćenja učinka ciljeva Nacionalne strategije i Akcijskog plana kojom će se pokušati prevladati postojeće nedostatke u prikupljanju podataka. Također, prilikom iduće revizije Nacionalne strategije i Akcijskog plana analizirat će se opravdanost i učinkovitost trenutno postavljenih posebnih ciljeva, mjera, pokazatelja i ostalih elemenata</p>

				te će se, na temelju provedene analize, u cilju što bolje provedbe budućih intervencija predložiti učinkovitiji sustav praćenja provedbe.
2.	Fond za obrazovanje Roma (Roma Education Fund – REF)	Obrazovanje	Tablica akcijskog plana identična je tablici koja je bila primjenjivana u svrhu provedbe mjera iz Akcijskog plana Desetljeća uključivanja za Roma i neprilagođena je zahtjevima nove Nacionalne strategije za uključivanje Roma.	Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da predložene mjere u nacrtu Akcijskog plana jamče održivost postignuća u odgojno-obrazovnoj politici prema Romima.
		Cijeli tekst	Nije jasno vidljivo je li prilikom izrade Akcijskog plana poštovano načelo uključenosti svih dionika (lokalna i regionalna samouprava, ključne vladine institucije, nevladine organizacije, predstavnici romske zajednice, međunarodne organizacije, itd.).	Prihvaćeno. Podloga za izradu Akcijskog plana bio je rezultat rada tematskih radnih podskupina, s kojima su održane 2 radionice u siječnju 2011. godine s ciljem izrade nove Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. U tematskim radnim skupinama sudjelovali su predstavnici nadležnih ministarstava i drugih tijela državne uprave, predstavnici jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, predstavnici međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj, neovisni stručnjaci te pripadnici romske nacionalne manjine. Na sastancima održanim 1. ožujka 2013. godine u ULJPPNM-u (3 sastanka, podijeljena prema tematskim područjima Akcijskog plana) izvršeno je međusektorsko usuglašavanje, a nadležna tijela razmotrila su sve nedostajuće elemente pojedinih mjera (poput nedostatka polaznih vrijednosti, definiranja pokazatelja rezultata i ostalo) te je postignut dogovor o nadopunjavanju teksta Akcijskog plana u onim dijelovima koji su raspravljani na sastancima. ,
		Cijeli tekst	Nedostaju polazni podaci za pokazatelje učinka za pojedine ciljeve	Nije prihvaćeno. S obzirom na poteškoće u prikupljanju polaznih podataka za pokazatelje učinka za pojedine ciljeve (nedostatak podataka, dosadašnja praksa ne-prikupljanja i/ili ne-

				vođenja statistike po pojedinim pokazateljima, uvođenje novih pokazatelja učinka, neujednačena praksa tumačenja odredbi Zakona o zaštiti osobnih podataka od različitih tijela državne uprave itd.) za pojedine ciljeve nije bilo moguće odrediti polazne podatke. ULJPPNM kao tijelo zaduženo za koordinaciju izrade Nacionalne strategije i Akcijskog plana te koordinaciju izrade izvješća o provedbi Akcijskog plana u suradnji s nadležnim tijelima državne uprave i Državnim zavodom za statistiku te ostalim relevantnim dionicima podupirati će napore uspostave metodologije praćenja učinka ciljeva Nacionalne strategije i Akcijskog plana kojom će se pokušati prevladati postojeće nedostatke u prikupljanju podataka. Također, prilikom iduće revizije Nacionalne strategije i Akcijskog plana analizirat će se opravdanost i učinkovitost trenutno postavljenih posebnih ciljeva, mjera, pokazatelja i ostalih elemenata te će se, na temelju provedene analize, u cilju što bolje provedbe budućih intervencija predložiti učinkovitiji sustav praćenja provedbe.
		Cijeli tekst.	Nedostaju podaci o predviđenim iznosima za provedbu pojedinih mjera kao i podaci o proračunskim stavkama iz kojih se financiraju ili planiraju financirati pojedine mjere. Također, nedostaju podaci o korištenju EU fondova za provedbu pojedinih mjera kao i podaci o doprinosu većih međunarodnih organizacija koje kontinuirano djeluju u Hrvatskoj.	Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da je u obrascu standardne metodologije za procjenu fiskalnog učinka (PFU obrazac) vidljivo da su sredstva osigurana za predložene mjere, ali se unaprijed ne može planirati raspored tih sredstva unutar pojedinih proračunskih aktivnosti. Nadalje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe kako je izostanak podataka o doprinosu međunarodnih organizacija koje djeluju u Hrvatskoj opravdan je činjenicom da se održivost tih projekata ne može jamčiti te da su osigurana sredstva međunarodnih organizacija minorna za provođenje mjera iz Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje

			<p>Roma.</p> <p>S obzirom da se predviđa korištenje sredstva Europskog socijalnog fonda za inkluziju u obrazovanju, u izvješćima o provedbi mjera iz Akcijskog plana kad praksa korištenja sredstva iz fondova EU bude primijenjena, bit će sadržani i podaci o izvorima i iznosu sredstava.</p> <p>Sredstva državnog proračuna na pozicijama tijela nadležnih za provedbu pojedinih mjera Akcijskog plana izražena su u obrascu standarde metodologije za procjenu fiskalnog učinka.</p>
Obrazovanje	Nedostaju mjere za pojedine ciljeve i to uglavnom one koje se odnose na institucionalnu i sustavnu suradnju između institucija, te donošenje određenih akata (Posebni cilj 1 i Posebni cilj 4).		<p>Djelomično prihvaćeno.</p> <p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da predložene mjere u nacrtu Akcijskog plana jamče održivost postignuća u odgojno-obrazovnoj politici prema Romima.</p> <p>Za posebni cilj 1 mjera je definirana u suradnji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Agencije za odgoj i obrazovanje.</p>
Obrazovanje	U području srednjeg obrazovanja nedostaju mjere koje su usmjerene na pružanje podrške romskim učenicima kako bi se povećala stopa završnosti srednjeg obrazovanja. Broj srednjoškolaca i romske djece koja završava srednju školu je iznimno malen. Afirmativne mjere koje su navedene su hvale vrijedne i uglavnom se odnose na financijske transfere, no mjere poput mentorstva ili programa vršnjačke podrške srednjoškolcima nisu nigdje niti spomenute, barem kao mjere za koje će se u ovom razdoblju predvidjeti podrška nevladinim organizacijama kroz suradnju s međunarodnim organizacijama ili putem programa koje podupire EU.		<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da nisu potrebne dodatne mjere je postoje financijske mjere potpore svim učenicima romske nacionalne manjine u srednjoškolskom obrazovanju kojima je osigurana stipendija.</p>
Obrazovanje	Stranica 6, opći cilj - riječ uklanjanja treba promijeniti u uklanjanje.		<p>Prihvaćeno.</p> <p>Tekst Nacrta Akcijskog plana je ispravljen.</p>
Obrazovanje	Stranica 7, pri opisu posebnog cilja završetak prve rečenice glasi: cijelo, opće, strukovno, visoko i obrazovanje – što se pod time misli?		<p>Prihvaćeno.</p> <p>Kraj rečenice je izmijenjen i sada glasi: „ ... cijelo opće i strukovno obrazovanje.“</p>
Obrazovanje	Posebni cilj 1 – nedostaju mjere i nedostaje objašnjenje zašto nedostaju mjere, te rok kada će se izraditi. Akcijski plan u ovom dijelu mogao je sadržavati popis i rokove za provedbu administrativnih i pripremnih radnji za ostvarenje cilja donošenja općih akata na razini MZOŠ-a i AZOO, ovako je potpuno nejasno		<p>Prihvaćeno.</p> <p>Za posebni cilj 1 mjera je definirana u suradnji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Agencije za odgoj i obrazovanje.</p>

		koliko je izvjesna mogućnost da se ovaj cilj postigne u nekom razumnom i predvidljivom roku.	
	Obrazovanje	Na stranici 8, kod pokazatelja učinka potpuno je nejasno što se dogodilo kod pokazatelja b)	Prihvaćeno. Primjedba je usvojena pri uređivanju teksta Nacrta Akcijskog plana prije usvajanja od strane Vlade Republike Hrvatske.
	Obrazovanje	Stranica 9, mjera 1.1. kod pokazatelja rezultata nedostaje praćenje broja djece u integriranim programima i broja djece u programima koje pohađaju samo romska djeca – naime ako samo pratimo broj programa ne dobivamo pravu sliku o tome koliki je udio romske djece u Hrvatskoj uključen u integrirane programe predškolskog odgoja, a koliki u programe koje pohađaju samo romska djeca. Prikazani podaci o broju djece u pred školi za mjeru 1.1. nisu potrebni niti primjenjivi.	Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe kako problem statističkih podataka u odnosu na djecu koja nisu obuhvaćena predškolskim odgojem postoji. Taj problem nije karakterističan samo za Hrvatsku već je prisutan i u mnogim drugim zemljama.
	Obrazovanje	Stranica 11, mjera 3.2 „Stvaranje preduvjeta... – to je mjera koja postoji u identičnom obliku već nekoliko godina te nije jasno iz pokazatelja rezultata jesu li preduvjete konačno stvoreni ili nisu? I ako jesu, gdje jesu, a gdje nisu i zašto? Također je nejasno u kakvoj je vezi pokazatelj rezultata sa samom mjerom. Kada bi mjera glasila: Povećati broj romskih učenika u programima produženog boravka, onda bi postojeći pokazatelj rezultata bio odgovarajući.	Nije prihvaćeno. Osiguravanje uvjeta za produženi boravak učenika u nadležnosti je osnivača škola, odnosno županija i gradova, a pretpostavlja osiguravanje prostora, dodatno zapošljavanje nastavnika, topli obrok te ovisno o načinu organizacije prijevoz. U okviru međunarodnih projekata organizirao se produženi boravak u pojedinim školama koji nije postao održiv jer nije bilo finansijskih sredstava iz domaćih izvora. Iz državnog proračuna se u skladu s raspoloživim sredstvima sufinancira i ovaj oblik rada s romskim učenicima što je nedovoljno jer je prioritet predškola i sufinanciranje roditeljskog udjela u predškolskom odgoju. Iz sredstava pretpripravnog instrumenta IPA su financirani pojedini projekti što će se nastaviti iz Europskog socijalnog fonda.
	Obrazovanje	Stranica 12, mjera 3.3. Osposobljavanje suradnika pomagača – odnosi li se to na obvezu osposobljavanja propisanu Zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju ili o nečem drugom? Ako se radi o obvezi osposobljavanja propisanoj zakonom onda ovakav prikaz rezultata nije zadovoljavajući, a ako ne, onda nedostaje mjera koja govori upravo o tome – kada i kako i tko će u sustavu biti ovlašten za osposobljavanje suradnika pomagača koji će se zapošljavati u školama.	Nije prihvaćeno. Zakonom nije propisano osposobljavanje suradnika pomagača. Također, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da su romski pomagači uključeni u rad s romskom djecom osobito u školama s većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine. Njihov rad se financira iz sredstava

			<p>Državnog proračuna, ali se njihova mreža ne proširuje zbog nedostatka financijskih sredstava. Međutim kroz poticajne mjere Ministarstva rada i mirovinskoga sustava i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koje se odnose na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, moguće je angažirati romske pomagače na prijedlog osnivača škole i uz suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>
Obrazovanje	<p>Stranica 13, mjera 4.1 – ponovno - „stvaranje preduvjeta... – isto kao što je i navedeno gore za produženi boravak, treba se odlučiti i uskladiti pokazatelje rezultata; kod polazne vrijednosti za ovu mjeru dodala bi i podatak o broju djece u integriranim programima i broju romske djece u programima koje pohađaju samo Romi – praćenje samo broja razreda ne govori ništa o stvarnim razmjerima problema – npr. u Međimurju će podaci ukazivati na veći broj integriranih razreda, no kada se provjeri koliko romske djece u Međimurju pohađa pojedine programe postaje razvidno da više od 50% ukupnog broja učenika romske nacionalnosti pohađa čiste romske razrede. Tako, ako izvedemo jednostavnu procjenu i za 50 razreda navedenih u 2012/13 i uzmemo da u prosjeku svaki razred ima 20 učenika, možemo okvirno izračunati da 1000 romske djece u Hrvatskoj pohađa segregirane razrede – što čini 19,4% i nije mali broj. Stoga svakako kod polaznih vrijednosti dodati podatak koji prati broj djece, a ne samo broj programa. Nedostaju mjere koje bi ukazivale na dinamiku administrativnih postupaka koji će dovesti do realizacije posebnog cilja i donošenja pravilnika.</p>	<p>Nije prihvaćeno. Osiguravanje uvjeta za produženi boravak učenika u nadležnosti je osnivača škole, odnosno županija i gradova, a pretpostavlja osiguravanje prostora, dodatno zapošljavanje nastavnika, topli obrok te ovisno o načinu organizacije prijevoz. U okviru međunarodnih projekata organizirao se produženi boravak u pojedinim školama koji nije postao održiv jer nije bilo financijskih sredstava iz domaćih izvora. Iz državnog proračuna se u skladu s raspoloživim sredstvima sufinancira i ovaj oblik rada s romskim učenicima što je nedovoljno jer je prioritet predškola i sufinanciranje roditeljskog udjela u predškolskom odgoju. Iz sredstava pretpristupnog instrumenta IPA su financirani pojedini projekti što će se nastaviti iz Europskog socijalnog fonda. Ostale primjedbe koje se odnose na obrazovanje nije moguće ugraditi u Akcijski plan s obzirom na probleme u statističkim podacima kada je u pitanju ukupan broj romske djece predškolske dobi u Republici Hrvatskoj. Naime, u sustavu obrazovanja je više od trećine ukupne romske populacije u odnosu na podatke iz popisa stanovništva koje je proveden 2011., što je nerealan omjer i pokazuje da statistički podaci kad je romska populacija u pitanje ne odražavaju stvarnu sliku stanja.</p>	

		Obrazovanje	Stranica 16, mjera 5.3 – ponovno – „Stvaranje preduvjeta... isto kao što je već navedeno za produženi boravak .	Nije prihvaćeno. Ostale primjedbe koje se odnose na obrazovanje nije moguće ugraditi u Akcijski plan s obzirom na probleme u statističkim podacima kada je u pitanju ukupan broj romske djece predškolske dobi u Republici Hrvatskoj. Naime, u sustavu obrazovanja je više od trećine ukupne romske populacije u odnosu na podatke iz popisa stanovništva koje je proveden 2011., što je nerealan omjer i pokazuje da statistički podaci kad je romska populacija u pitanje ne odražavaju stvarnu sliku stanja.
3.	prim.mr.sc.dr. Marija Hegeduš-Jungvirth, rukovoditelj Djelatnosti pedijatrije Županijske bolnice u Čakovcu	Zdravstvena zaštita	„Nacionalni plan" je sveobuhvatan, no možda bi trebalo više definirati tko će provoditi edukaciju jer iz vlastitog iskustva radeći svakodnevno s njima (u prvoj godini života romska dojenčad budu hosp. i po 8-10 x, unazad 4 mj bile su na odjelu pedijatrije hospitalizirane tri trudnice - djeca od 13-14.god., pothranjenost i parazitoze su prečesto prisutne. - iz segmenta zdravlja najvažnija je edukacija i to od najranije dobi. - održavala sam nekoliko predavanja po romskim naseljima (u suradnji sa pedagogom i psihologom) i mogla sam uočiti da su oni zainteresirani, no treba ići k njima – u naselja, vrtiće i škole.	Nije prihvaćeno. Primjedba je već uključena u Nacrt. U poglavlju Zdravstvena zaštita planiran je, između ostalih, niz mjera koje se odnose na redovito informiranje pripadnika romske nacionalne manjine o ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu, povećanje dostupnosti zdravstvenih usluga romskoj populaciji, poticanje većeg uključivanja Roma u preventivne programe zdravstvene zaštite, osmišljavanje i provedbu edukacija i kampanja te uvođenje Roma medijatora za pitanja zdravlja u romskim zajednicama te pružanje podrške u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu.
		Obrazovanje	- obuhvat predškolskim odgojem trebao biti do 3. godine života - educirajući djecu – educiramo i roditelje - uključivanje „romskih pomagača“ u sve institucije gdje je njihova prisutnost brojnija (vrtići, škole, bolnice) – na dječjem odjelu u Čakovcu već više od 6 mj imamo romsku pomagačicu (komunicira s djecom i njihovim roditeljima, pomaže kod pretraga, provođenja terapije, bavi se s djecom za vrijeme boravka djeteta u bolnici).	Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe kako obuhvat predškolskim odgojem od 3. godine života smatra važnom primjedbom, međutim, zbog reduciranih kapaciteta na lokalnoj razini usvajanje ovog prijedloga nije moguće. Naime, proširenje kapaciteta predškolskog odgoja ovisi o financijskim resursima tijela jedinice lokalne uprave, odnosno područnih (regionalnih) samouprava, a koje su ujedno i osnivači predškolskih ustanova. Mjera predškolskog odgoja koju je predložilo

				<p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta pokušava premostiti taj problem na način da se osiguraju sredstva za roditeljski udio za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja su integrirana u predškolski odgoj. Za onu djecu koja se nisu mogla uključiti u integrirani predškolski odgoj, ovim se planom osigurava program predškole, tj. jednogodišnji program prije polaska u osnovnu školu koji se vrlo često ostvaruje i pri osnovnim školama zbog nedostatka kapaciteta u predškolskim ustanovama. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta sufinancira program za svu djecu u Međimurskoj županiji (od 15. rujna tekuće godine do 15. lipnja naredne godine, 5.5 sati dnevno uz osiguran topli obrok, didaktiku i prijevoz). Sufinanciranje predškolskog odgoja također se provodi i u drugim dijelovima Republike Hrvatske, što je vidljivo iz Izvješća o provedbi Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. – za 2011. i 2012. godinu, dostupnog na stranicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p> <p>Također, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da su romski pomagači uključeni u rad s romskom djecom osobito u školama s većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine. Njihov rad se financira iz sredstava Državnog proračuna, ali se njihova mreža ne proširuje zbog nedostatka financijskih sredstava. Međutim kroz poticajne mjere Ministarstva rada i mirovinskoga sustava i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koje se odnose na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, moguće je angažirati romske pomagače na prijedlog osnivača škole i uz suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta</p>
4.	Romsko nacionalno	Cijeli tekst	Pristigla je primjedba u kojoj je izneseno kako u nacrtu Akcijskog plana nisu postavljeni mjerljivi ciljevi za period Akcijskog plana (na nivou posebnog cilja),	Nije prihvaćeno. Opći i posebni ciljevi te razrada istih za svako

vijeće		<p>niti po godinama (npr. čemu se teži u periodu ovog trogodišnjeg Akcijskog plana).</p>	<p>poglavlje preuzeti su iz teksta usvojene Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine.</p> <p>Vodeći računa o uočenim nedostacima u tekstu Nacionalne strategije i Akcijskog plana i mogućim poteškoćama u provedbi, pri sljedećoj reviziji navedenih dokumenata razmotrit će se i primjedbe dane tijekom savjetovanja o Akcijskom planu.</p> <p>Zaključno, vezano uz opće primjedbe pod točkama 1., 2. i 3., koje se odnose na ne postavljanje mjerljivih ciljeva pojedinih mjera, na nemjerljivost pokazatelja rezultata te na predložene izvore i načine prikupljanja podataka, Ministarstvo uprave napominje da je, u odnosu na mjere iz Akcijskog plana kojih je ono i nositelj ili su nositelj, u Akcijski plan uvrstilo svoje prijedloge temeljem informacija i podataka kojima raspolaže.</p>
	Cijeli tekst	<p>Jedna od zaprimljenih primjedbi je da indikatori rezultata nisu indikativni, oni bi trebali biti mjerljiviji, kako bi se nakon 3 godine što kvalitetnije moglo procijeniti postignute rezultate.</p>	<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Opći i posebni ciljevi te razrada istih za svako poglavlje preuzeti su iz teksta usvojene Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine.</p> <p>Vodeći računa o uočenim nedostacima u tekstu Nacionalne strategije i Akcijskog plana i mogućim poteškoćama u provedbi, pri sljedećoj reviziji navedenih dokumenata razmotrit će se i primjedbe dane tijekom savjetovanja o Akcijskom planu.</p> <p>Zaključno, vezano uz opće primjedbe pod točkama 1., 2. i 3., koje se odnose na ne postavljanje mjerljivih ciljeva pojedinih mjera, na nemjerljivost pokazatelja rezultata te na predložene izvore i načine prikupljanja podataka, Ministarstvo uprave napominje da je, u odnosu na mjere iz Akcijskog plana kojih je ono i nositelj ili su nositelj, u Akcijski plan uvrstilo svoje prijedloge temeljem informacija i podataka kojima raspolaže.</p>
	Cijeli tekst	<p>Pristigla je primjedba da su neki pokazatelji rezultata napisani kao ciljevi mjere, a</p>	<p>Nije prihvaćeno.</p>

		neki kao indikatori. S druge strane, postoji nekonzistentnost kod početne vrijednosti i izvora i načina prikupljanja podataka. Tako, npr. mjera 1.2. Područje Zapošljavanje, za početnu vrijednost b) uzima podatke iz ankete Svjetske banke, a izvor i način prikupljanja podataka o promjeni na ciljnoj grupi je Registar poslovnih subjekata Državnog zavoda za statistiku.	Opći i posebni ciljevi te razrada istih za svako poglavlje preuzeti su iz teksta usvojene Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Vodeći računa o uočenim nedostacima u tekstu Nacionalne strategije i Akcijskog plana i mogućim poteškoćama u provedbi, pri sljedećoj reviziji navedenih dokumenata razmotrit će se i primjedbe dane tijekom savjetovanja o Akcijskom planu. Zaključno, vezano uz opće primjedbe pod točkama 1., 2. i 3., koje se odnose na ne postavljanje mjerljivih ciljeva pojedinih mjera, na nemjerljivost pokazatelja rezultata te na predložene izvore i načine prikupljanja podataka, Ministarstvo uprave napominje da je, u odnosu na mjere iz Akcijskog plana kojih je ono i nositelj ili su nositelj, u Akcijski plan uvrstilo svoje prijedloge temeljem informacija i podataka kojima raspolaže.
	Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život	Zaprimljen je sljedeći prijedlog, vezan uz područje zapošljavanja, posebni cilj 7. Trebalo bi pridodati sljedeći indikator – Promjena u zadovoljstvu pripadnika romske nacionalne manjine kvalitetom usluge koju HZZ pruža. Način prikupljanja podataka: Istraživanje zadovoljstva pripadnika romske nacionalne manjine kvalitetom usluge koju HZZ pruža (npr. mjeriti njihovo zadovoljstvo sada i nakon 3 godine).	Nije prihvaćeno. Jačati kapacitete Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za rad s pripadnicima romske nacionalne manjine, nije moguće uvrstiti u navedenu mjeru prijedlog da se kao indikator pridoda – Promjena u zadovoljstvu pripadnika romske nacionalne manjine kvalitetom usluge koju HZZ pruža, obzirom da se navedeno ne može smatrati mjerljivim indikatorom. Također nije moguće uvrstiti ni prijedlog da se u način prikupljanja podataka pridoda – Istraživanje zadovoljstva pripadnika romske nacionalne manjine kvalitetom usluga koju HZZ pruža. Ovakva istraživanja ispituju percepciju zadovoljstva korisnika koji daju subjektivnu sliku zadovoljstva, a ne mjerljiv pokazatelj uspješnosti.
	Socijalna skrb	Upućen je prijedlog koji zahtijeva da se mjera 2.5. Poticaj razvoja udomiteljske skrbi i posvojenje romske djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi i romske djece s teškoćama u razvoju, prvenstveno u romskim obiteljima, poglavlje 4: Socijalna skrb, <u>briše</u> iz Akcijskog plana jer a) nije u skladu s Posebnim ciljem 2: podići	Prihvaćeno. Uvažava se primjedba da nije potrebno navođenje termina „ djece s teškoćama u razvoju“ jer dijete ima ispunjene zakonske

		<p>razinu kvalitete života unutar romskih obitelji s posebnim naglaskom na prava i dobrobit djece i mladih; b) ne predviđa mjere niti pravni okvir kojima bi se poticalo posvajanje romske djece unutar romskih obitelji već su predviđene mjere usmjerene na udomiteljstvo i c) ne postoji pravni okvir niti razlog za poticanje posvajanja i/ili udomljavanje romske djece s poteškoćama u razvoju, jer razlog za udomljavanje i/ili posvajanje može biti samo trajna neodgovarajuća roditeljska skrb, a ne poteškoće u razvoju.</p>	<p>pretpostavke za posvojenje bez obzira da li je zdravo ili s teškoćama u razvoju. Činjenica je da se za djecu s teškoćama u razvoju teže pronalaze posvojitelji. Nadalje, pravni okvir za udomljenje i posvojenje djece je Konvencija o pravima djeteta UN-a po kojoj je za dijete koje se izdvaja iz vlastite obitelji poželjno da ostane u sličnom okruženju iz kakvog potječe. Mjere poticanja posvojenja i udomljavanja djece provode se kroz različite strateške dokumente, akcijske planove, kampanje i sl.</p>
	Cijeli tekst	<p>Pristigla je primjedba da određene mjere nisu definirane kao mjere u okviru strategije ili akcijskog plana te da niti su specifične niti je moguće pratiti njihovo provođenje i učinkovitost, poput mjere 5.1. Upis romskih učenika oba spola u srednje škole ili mjere 5.4. Osiguravanje smještaja učenika u učeničke domove, poglavlje: Obrazovanje. Niti definicije mjera niti pokazatelji rezultata ne daju naslutiti kakve vrste aktivnosti bi provedbena tijela trebala poduzimati da bi privukla, osigurala ili nešto drugo učinila učenicima romske nacionalne manjine, na koji način će se pratiti što čine i kakve očekivane rezultate bi to trebalo donijeti.</p>	<p>Nije prihvaćeno. Poticanje roditelja da omoguće nastavak školovanja svojoj djeci u srednjoj školi iziskuje rad s roditeljima što nije u izravnoj nadležnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Škola može biti partner na projektima kojih je cilj rad s romskim obiteljima. Jednom kada dijete postane učenik srednje škole, javlja se na javni poziv Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta za financijsku potporu, odnosno stipendiju u iznosu od 5.000,00 KN godišnje, smještaj u dom ako je potrebno, a škola podnosi zahtjev za sufinanciranje naturalnih putovanja romskim učenicima čije obitelji su korisnici socijalne skrbi.</p>
	Obrazovanje	<p>Pristigla je primjedba da je mjera 6.1. Upis romskih studenata oba spola na visokoškolske institucije, pod poglavljem 1. Obrazovanje; nejasna, jer nema definicije koje bi objasnile vrstu intervencije provedbenog tijela koji bi se odnosili na pripisani indikator: broj romskih studenata na visokoškolskom obrazovanju.</p>	<p>Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da nije moguće pratiti točan broj pripadnika romske nacionalne manjine koji su uključeni u sustav visokoškolskog obrazovanja s obzirom na činjenicu da ne postoji obveza izjašnjavanja nacionalne pripadnosti te da se mnogi studenti ne izjašnjavaju kao Romi. Pouzdano praćenje se može obavljati jedino kad je riječ o stipendistima, odnosno broju zahtjeva za stipendijom jer je za dobivanje stipendije potrebno prethodno izjašnjavanje o</p>

			pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini.
Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život	Pristigla je primjedba da je pokazatelj rezultata B, mjere 7. 1. Organizirati edukaciju senzibiliziranja savjetnika za zapošljavanje u Području 2. Zapošljavanje besmislena, jer „broj savjetnika za zapošljavanje“ nije indikator gore navedene mjere.		Prihvaćeno. Tekst Nacrta Akcijskog plana je dopunjen te umjesto „broj savjetnika za zapošljavanje“, u Nacrtu Akcijskog plana stoji „broj savjetnika za zapošljavanje uključenih u edukaciju“.
Obrazovanje	Mjera 5.1. u poglavlju „obrazovanje“ predviđa da se romski učenici koji upisuju srednje škole mogu upisati u određeni program ako imaju 10% manje bodova od bodovnog praga. Prijedlog je da mjera bude takva da učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine omogući upis u srednju školu na drugi način. Svaka srednja škola imala bi kvotu (broj mjesta) za učenike pripadnike romske nacionalne manjine te bi se romski učenici natjecali međusobno za mjesta unutar te kvote, a bez obzira na broj bodova koji imaju. Ova mjera pozitivne diskriminacije bi omogućila djeci pripadnicima romske nacionalne manjine da upišu srednju školu koja ih zanima. U suprotnom, tj. u slučaju nepostojanja ove mjere, ostaje smanjen broj Roma koji pohađa srednju školu, radi činjenice da nisu mogli upisati školu/smjer koju su htjeli, a općenito postoji problem jer mali broj Roma završava osnovnu i upisuje srednju školu. Činjenica je da romska djeca iz pojedinih naselja nemaju iste uvjete za učenje kao većina osnovnoškolaca. Okruženje u kojem žive je demotivirajuće za obrazovanje – roditelji ih ne potiču na školovanje, nemaju adekvatne uvjete za učenje i slično. S obzirom da većina romskih učenika napušta školovanje između 5. i 8. razreda, predlaže ove mjere smatra da bi romskim učenicima koji završe osnovnoškolsko obrazovanje trebao biti omogućen upis po sustavu kvota.		Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da se prema Odluci o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u 1. razred srednje škole u šk. god. 2013./2014., pripadniku romske nacionalne manjine, koji živi uvjetima koji su mogli utjecati na njegov uspjeh u osnovnoj školi, dodaje jedan bod na broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova kandidat se rangira na ukupnoj ljestvici poretka. Kandidat se utječe za upis pod uvjetom da je ostvario broj bodova (na temelju elemenata vrednovanja iz točke IV. Odluke i dodatnih bodova) koji je određen kao minimalno bodovni prag za tu vrstu škole te ako zadovolji na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to uvjet za upis. Za korištenje ovoga prava kandidat prilaže preporuku vijeća romske nacionalne manjine odnosno registrirane udruge, preporuku nadležnog centra za socijalnu skrb i mišljenje službe za profesionalno usmjeravanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o sposobnostima i motivaciji kandidata za najmanje tri primjerena programa obrazovanja.
Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život	Mjera 2.1. u dijelu „Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život“ predviđa informiranje i savjetovanje za izbor zanimanja i odabir srednjoškolskih programa. Pristigli prijedlog je da se ova mjera počne provoditi ranije. Naime, ako se provodi savjetovanje i informiranje u osmom razredu ili nakon završetka osmog razreda, onda ta mjera nema veliki učinak. Savjetovanje i informiranje neće imati učinak ako osnovnoškolac polaznik osmog razreda nema ocjene koje bi mu		Nije prihvaćeno. Mjera 2.1. Uključiti u profesionalno informiranje i savjetovanje za izbor zanimanja i odabir srednjoškolskog programa za učenike završnih razreda osnovne škole te provoditi informiranje o potrebama tržišta rada među

			<p>omogućile upis u srednju školu koja mu je savjetovana. Sukladno propisu da će za upis u srednju školu biti uzete u obzir ocjene od 5. do 8. razreda, predlagač smatra da se ova mjera mora prilagoditi i provoditi već u 5. razredu osnovne škole, a do 8. razreda.</p>	<p>učeničkom populacijom Roma, Hrvatski zavod za zapošljavanje daje pojašnjene na prijedlog da se mjera počne provoditi ranije: Postupci profesionalnog usmjeravanja – informacije o zanimanjima i obrazovnim programima ugrađeni su u sadržaje koju su definirani i predškolskim programima i osnovno školskim programima i obrađeni su kao teme u pojedinim predmeta tijekom školovanja. Također učitelji, predmetni nastavnici i stručni suradnici u školama provode određene aktivnosti profesionalnog usmjeravanja individualno i grupno i provode informiranje roditelja. Aktivnosti koje se navode u mjeri 2.1. su pojačane aktivnosti koje se provode u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje u suradnji sa školama a odnose se na postupke profesionalnog usmjeravanja učenika „tranzicijskim“ razdobljima (prijelaz iz osnovne u srednju školu; iz srednje škole na fakultet ili tržište rada) i prvenstveno se odnose na grupe učenika koji su Odlukom o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u 1. Razred srednje škole koju donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta definirani kao učenici s otežanim uvjetima prethodnog obrazovanja Profesionalno usmjeravanje učenika završnih razreda osnovne i srednje škole predstavlja „rane intervencije“ i ima preventivno značenje kao pomoć pri donošenju adekvatnih odluka o izboru obrazovnih programa i zapošljavanja. Za navedene kategorije učenika u cilju savjetovanja o nastavku školovanja provode se sveobuhvatni postupci profesionalnog informiranja i savjetovanja koji u obzir uzimaju sve relevantne čimbenike – sposobnosti, interese, motivaciju, zdravstveni status, socioekonomski status i školski uspjeh.</p>
	Zapošljavanje i		<p>Jedan od pristiglih prijedloga je da se trebaju odrediti sankcije za osobe koje ne poštuju članak 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. U praksi se</p>	<p>Nije prihvaćeno. Ministarstvo uprave, vezano uz prethodno</p>

	uključivanje u gospodarski život	uglavnom članak 22. UZNM-a ne poštuje. Kada se taj članak ne poštuje, i Rom koji je ostvario jednake uvjete natječaja nije bio zaposlen, taj se Rom može žaliti, ali njegova žalba neće poništiti natječaj, i on neće biti zaposlen. U slučaju ispunjavanja svih traženih uvjeta natječaja te dokazivanje te prednosti kao pripadnika pojedine (romske) nacionalne manjine po članku 22. UZNM-a, to treba imati za rezultat prijem u službu pripadnika romske nacionalne manjine koji se javio na pojedini natječaj.	navedene primjedbe i prijedloge, napominje da je odredbom članka 22. Stavka 4. Ustavnog zakona u pravima nacionalnih manjina te odgovarajućim odredbama posebnih zakona jasno uređeno da se, radi ostvarivanja prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina, pravo prednosti pri popunjavanju radnih mjesta u tijelima državne uprave i u upravnim tijelima jedinica samouprave ostvaruje pod istim uvjetima te da, stoga, prijedlog za prijam u službu pripadnika romske nacionalne manjine ili bilo koje druge nacionalne manjine, koji zadovoljava sve formalne uvjete natječaja, po automatizmu smatra neprimjerenim. Nadalje, ovo Ministarstvo spominje da nije u mogućnosti očitovati se o primjedbi da se odredbe članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina uglavnom ne poštuju te je nejasno na što se konkretno odnosi.
	Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život	U mjeri 2.6. u dijelu „zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život“ piše da će se osigurati program stručnog osposobljavanja za osobe trogodišnjih obrtničkih zanimanja, prvog ili drugog stupnja fakulteta ili visokih škola. U definiciji ove mjere piše kako mjera obuhvaća osobe romske nacionalne manjine zanimanja stečenih po završenim programima srednjoškolskog obrazovanja u četverogodišnjem trajanju i visokoškolskog obrazovanja. Uključuje li onda ovaj program i osobe trogodišnjih zanimanja ili samo one koje imaju završeno najmanje četverogodišnje zanimanje?	<p>Prihvaćeno.</p> <p>Mjera 2.6. – Osigurati programe stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa za osobe trogodišnjih obrtničkih zanimanja, prvog i drugog stupnja fakulteta ili visokih škola - dopuna definicije mjere 2.6. u skladu s Nacionalnim planom za poticanje zapošljavanja 2011. i 2012. (koji se primjenjuje do 31. 7. 2013.) – Mjera obuhvaća nezaposlene osobe romske nacionalne manjine koje su završile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preddiplomski, diplomski ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij odnosno preddiplomski ili specijalistički diplomski studij. • Srednjoškolsko obrazovanje u obrtničkim zanimanjima u vezanom obrtu (trogodišnje trajanje) i

				<p>zanimanjima u kojima je obavljanje poslova uvjetovano članstvom u strukovnim udrugama (četverogodišnje trajanje) osnovanim sukladno posebnim propisima.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fakultet, prvi stupanj fakulteta ili višu školu koje prema Zakonu o radu imaju zakonom ili drugim zakonskim propisom utvrđeno kao uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta određenog zanimanja stručni ispit ili radno iskustvo. • Srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju zvanja koje prema Zakonu o radu imaju zakonom ili drugim zakonskim propisom utvrđeno kao uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta određenog zanimanja stručni ispit ili radno iskustvo, do godine dana evidentiranog staža u zvanju za kojeg su se obrazovale, bez obzira na ukupno evidentiran staž u mirovinskom osiguranju, i prijavljeni su u evidenciji nezaposlenih najmanje 30 dana
	Uključivanje romske nacionalne manjine u društveni i kulturni život	U tekstu Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2013. do 2020. godine u poglavlju IV. 4.6. Uključivanje u društveni i kulturni život, u definiciji posebnog cilja 1 stoji kako će „poseban prioritet biti izgradnja Romskog kulturnog centra koji bi se kao središnja institucija za kulturu Roma izgradio na području Grada Zagreba“. U drugim poglavljima nacrtu Akcijskog plana tekst posebnih ciljeva i njihovih definicija je u potpunosti prenese iz Nacionalne strategije. Očekujemo da se i u ovom slučaju taj princip primijeni i da se izgradnja Romskog kulturnog centra kao poseban zadatak unese u konačni tekst Akcijskog plana za razdoblje 2013.-2014. te da se predvidi konkretna mjera koja bi se odnosila na izvršenje istog u trogodišnjem razdoblju. Naglašavao da je izgradnja Romskog kulturnog centra u Zagrebu u Nacionalnoj strategiji definirana kao poseban prioritet i ne treba ga miješati sa planiranom uspostavom višenamjenskih centara u područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena.	<p>Djelomično prihvaćeno.</p> <p>Definicija posebnog cilja 1 usklađena je s tekstom Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje do 2013. do 2020. godine. Na temelju dosadašnjih pokušaja pokretanja izgradnje Romskog kulturnog centra u Gradu Zagrebu procijenjeno je da nije moguće obvezati se na izgradnju navedenog centra do 2015.g.</p> <p>Vodeći računa o uočenim nedostacima u tekstu Nacionalne strategije i Akcijskog plana i mogućim poteškoćama u provedbi, pri sljedećoj reviziji navedenih dokumenata razmotrit će se i primjedbe dane tijekom</p>	

				savjetovanja o Akcijskom planu.
		Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša	Primljen je prijedlog za uvođenjem mjera u Akcijski plan koje bi bile usmjerene na legalizaciju i uređenje romskog naselja Donje Vratno u Varaždinskog županiji, kao i uvođenje vodovodne mreže i kanalizacije te proširenje ceste u tom naselju.	Nije prihvaćeno. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja ističe kako se navedena primjedba već nalazi u mjerama Akcijskog plana, pa stoga je ne treba uvoditi. Niz mjera u poglavlju Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša usmjeren je na poboljšanje uvjeta stanovanja za romsku nacionalnu manjinu, uključujući izradu i izmjene i dopune prostornih planova, osiguravanja priključaka na javni vodovod, poticanje rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, primjenu socijalnih programa stambenog zbrinjavanja, sanaciju i izgradnju kuća na područjima posebne državne skrbi, sufinanciranje projekata infrastrukture za romska naselja prema zahtjevu jedinice lokalne i/ili područne (regionalne) samouprave isl. Pri realizaciji ovih i ostalih mjera vodit će se računa o svim lokacijama naseljenim Romima.
		Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša	Pristigao je prijedlog da Akcijski plan obuhvati mjere za uklanjanje smeća u romskom naselju Donje Vratno u Varaždinskog županiji, koje nije dosad uklonjeno radi nedostatka financijskih sredstava.	Nije prihvaćeno. Sanacija divljih odlagališta otpada u svim romskim naseljima naznačena je kao jedna od mjera u poglavlju Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša.
		Obrazovanje	Pristigao je prijedlog za mjerom koja bi predviđela izgradnju ili dodjelu prostora u kojem bi se mogle provoditi aktivnosti za djecu predškolskog uzrasta i predškolski programi za djecu pripadnike romske nacionalne manjine u Varaždinskog županiji. To bi djeci pripadnicima romske nacionalne manjine osiguralo bolju početnu poziciju pri ulasku u osnovno školovanje.	Nije prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta stiče da nažalost nije moguće unaprijed određivati prostore na provođenje programa pred škole ustanove za što Ministarstvo sufinancira roditeljski udio u cijeni programa predškolskog odgoja te u slučaju kada djeca nisu uključena u predškolski odgoj osigurava se program pred škole pri odgojno-obrazovnoj ustanovi, odnosno dječjem vrtiću ili osnovnoj školi ako ne postoji dječji vrtić.
5.	Nacionalna koordinacija	Cijeli tekst	Primjedbe imamo u svakom segmentu gdje se spominju udruge koje provode neke programe akcijskog plana jer smatramo da ljudi koje vode udruge koriste to	Djelomično prihvaćeno. Ministarstvo uprave napominje da je ono, u

	vijeća romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, predsjednik Ibrahim Gušani		<p>u svoju korist stvarajući više udruga iz kojih crpe novac. S druge strane, smatramo da bi se programima koje Akcijski plan ima trebala baviti Vijeća koja imaju legitimno izabrane predstavnike odnosno da bi se programima trebala baviti Koordinacija vijeća romske nacionalne manjine u RH. Isto tako koordinacija bi trebala biti nositelj svih segmenata programa za Rome, kako bi pratila provedbu programa i udruga koje bi dale pozitivne rezultate, te bi se njima kasnije dodijelili ti programi. Po Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina mišljenje koordinacije vijeća romske nacionalne manjine u RH u vezi s Akcijskim planom se mora uzeti u obzir.</p> <p>Molimo da se u sam Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. Za razdoblje 2013. -2015. i provedbu tog istog Akcijskog plana uzme u obzir naš prijedlog da ispred svake županije stoji po jedna osoba iz izabranih gradskih i županijskih vijeća, a ne iz udruga kao što je to do sada bio slučaj. Tražimo žurnu izmjenu i imenovanje novih osoba koje se bave provedbom Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma iz razloga jer smatramo da bi trebali biti izabrani s prijedlogom spomenutih vijeća, s određenim kriterijima i s natječajem kojeg nije bilo.</p>	okviru točke 6. Akcijskog plana „Uključivanje romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život“, određeno nositeljem i su nositeljem provedbe mjera organiziranja seminara za novoizabrane članove vijeća i predstavnike romske nacionalne manjine u jedinicama samouprave o njihovim funkcijama, pravima i obvezama te organiziranja savjetovanja predstavnika/ca jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s članovima vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine. Slijedom navedenog, Ministarstvo uprave napominje da će u okviru provedbe navedenih mjera surađivati, između ostalog, i s vijećima i predstavnicima romske nacionalne manjine koji su osnovali Nacionalnu koordinaciju vijeća romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, odnosno s članovima Koordinacije.
6.	Ured pučkog pravobranitelja, Dejan Palić, zamjenik	Statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava	<p>Nismo upoznati s razlozima odbijanja predložene nadopune nacrtu Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine za razdoblje 2013. -2015., koji smo uputili dana 23. studenog 2012. godine.:</p> <p>1. kod 7.1 Statusna rješenja Posebni cilj 4: „Unaprijediti normativni okvir za reguliranje statusa pripadnika/ ca romske nacionalne manjine, uvažavajući specifične socijalne i materijalne prilike značajnog broja Roma“, pokazatelj učinka mjere „Unaprjeđenje normativnog okvira za reguliranje statusa, uvažavajući specifične socijalne i materijalne prilike značajnog broja Roma“, umjesto roka listopad 2012. godine navesti novi rok: ožujak 2013. godine.</p>	<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Na temelju zakona o strancima („Narodne novine“, broj: 30/11) kao uvjet za odobrenje privremenog boravka ne pretpostavljaju se podmirene obveze po osnovi zdravstvenog osiguranja, za razliku od prethodno važećeg Zakona o strancima („Narodne novine“, broj: 79/07 i 36/09).</p> <p>Dana 04. svibnja 2012. godine, donesena je Uredba o načinu izračuna i visini sredstava za udruživanje stranca u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj: 51/12) kojom je određeno da će se za razliku od prethodne Uredbe („Narodne novine“, broj: 88/09) koje je zahtijevala da stranac ima sredstva za uzdržavanje, u koju nije ulazila socijalna pomoć, budući da ista predstavlja sredstva koja stranac zbog socijalne ugroženosti prima od države, pod zakonskim aktom urediti drugačije.</p> <p>Stoga je Pravilnikom o statusu i radu stranac u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj:</p>

				<p>52/12), koji je stupio na snagu 09. svibnja 2012. godine, socijalna pomoć uvrštena u sredstva za uzdržavanje stranca, u slučaju reguliranja boravka stranca u Republici Hrvatskoj temeljem spajanja obitelji. Ovakvim normiranjem uz minimum zakonom pretpostavljenih uvjeta za reguliranje statusa stranaca u Republici Hrvatskoj, iskazuje se briga o kategorijama socijalno osjetljivih osoba uključivši i romsku populaciju, pri čemu je potrebno imati u vidu načelo razmjernosti te u skladu s tim opterećenje sustava socijalne skrbi.</p> <p>Uz konstataciju u Strategiji koja se odnosi na pravna shvaćanja, odnosno ustavno sudsku praksu vezano uz Zakon o strancima, naglašeno je da se nije osporavala ustavnost mjerodavnih odredbi Zakona o strancima, već je u presudama Upravnog suda Republike Hrvatske, izraženo pravno shvaćanje, prema koje je potrebno obrazlagati razloge u situacijama kada se zahtjev za reguliranje boravka strancu odbija zbog postojanja razloga nacionalne sigurnosti, temeljem sigurnosne provjere koju provodi Sigurnosno-obavještajna agencija.</p> <p>Na kraju Ministarstvo unutarnjih poslova napominje da je Zakon om strancima usklađen s 22 pravna akta Europske unije, između ostalog sa Direktivom Vijeća 2003/86/EZ i 22. rujna 2003. godine o pravu na spajanje obitelji i Direktivom Vijeća 2003/109/ EZ od 25. prosinca 2003. O statusu državljana trećih država koje imaju stalni boravak te da se o svemu izloženom Ministarstvo unutarnjih poslova očitovalo još prilikom davanja primjedbi na Nacrt prijedloga Nacionalne strategije za Rome. Imajući u vidu tako definirani Posebni cilj 4. Poglavlja „Statusna rješenja“, kao i mjere uz navedeni Posebni cilj predložene dostavljenim Nacrtom Akcijskog</p>
--	--	--	--	--

				<p>plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine za razdoblje od 2013. – 2015., predlaže se njegovo brisanje u Nacionalnoj strategiji za uključivanje Roma do 2020. godine.</p> <p>Ujedno se napominje da je izrađen prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, s konačnim prijedlogom Zakona, radi obveze usklađivanja Zakona o strancima s Direktivom 2011/51/EK od 11. svibnja 2011. o izmjenama i dopunama Direktive 2003/109/EK u cilju proširenja područja primjene na korisnike međunarodne zaštite (azilante i osobe pod supsidijarnom zaštitom).</p> <p>Ministarstvo unutarnjih poslova mišljenja je da važeći zakonodavni okvir, u dijelu koji se odnosi na reguliranje statusnih pitanja pripadnika romske nacionalne manjine, uvažava njihove specifične socijalne i materijalne prilike na način da ih se uvažava kroz opće kategorije (npr. ozbiljni opravdani razlozi humanitarne prirode), bez da ih se posebno navodi kao kategoriju osoba prema kojima se primjenjuje olakšan postupak reguliranja statusa. Izričito navođenje pripadnika romske nacionalne manjine kao kategorije stranaca kojima bi kroz zakonodavni okvir bilo olakšano reguliranje statusa, dovelo bi do diskriminacije u postupanju u odnosu na pripadnike drugih nacionalnih manjina.</p>
7.	Humanitarna organizacija svjetska organizacija Roma u Hrvatskoj, predsjednik Ivan Rumbak, dipl.iur.	Statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava	<p>Naša primjedba na navedeni nacrt odnosi se na točku 7., 7.1. Statusna pitanje, opći cilj.</p> <p>Naime, našim dugogodišnjim radom i zalaganjem imamo saznanja o velikim poteškoćama reguliranja statusa stranca Roma u Republici Hrvatskoj vezanih uz okvir primitka Roma u hrvatsko državljanstvo ili stalni boravak Roma koji imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom, ili bivšom SRH. Moramo napomenuti da su gotovo svi dijelovi našeg prijedloga vezani upravo uz statusna pitanja, to jest ostvarivanja prava na primitak u hrvatsko državljanstvo ili prava na status stalnog boravka, jer ukoliko Romi nemaju reguliran status u Republici Hrvatskoj niti ne mogu ostvariti svoja prava po navedenom Akcijskom planu. Romi, one skupine, koje u Republici Hrvatskoj čine jedan veliki, skoro i najveći</p>	<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Vezano uz izloženo, potrebno je pojasniti da su osobe koje su bile u evidenciji prebivališta na dan 08.10.1991. godine i koje su se sukladno tadašnjim propisima smatrale jugoslavenskim državljanima, a nisu imale tadašnje republičko hrvatsko državljanstvo, stekle status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj temeljem članka 79. Stavka 1. Zakon o kretanju i boravku stranca(„Narodne novine broj: 53/91, 22/92, 26/93 i</p>

		<p>dio same romske zajednice u cjelini, a kojima je na nama nepoznati način i nepoznatom odlukom, oduzet status trajno nastanjenog stranca u Republici Hrvatskoj od strane MUP-a RH u periodu od 1991. pa sve do 1995. godine, niti danas ne mogu ostvariti bilo kakva prava, a posebice prava koja proizlaze iz Akcijskog plana za provedbu nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine za razdoblje 2013./2015. Upravo navedena skupina Roma, nikako ne zanemariv, značajan broj pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, ne može ostvariti skoro nikakva prava po navedenom Akcijskom planu jer nemaju status u Republici Hrvatskoj iako tu borave i žive niz desetljeća (neki i preko pet desetljeća), iako imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom, uključujući rođenje u Republici Hrvatskoj, užu rodbinsku povezanost, imaju osiguran trajan smještaj ili posjeduju nekretnine čiji su stvarni i zadnji vlasnici, te nadasve poštuju pravni poredak, hrvatski narod, hrvatsku kulturu i običaje, sami Zakon, čitaju i pišu latiničnim pismom i govore hrvatskim jezikom. Smatramo obveznim da bi Republika Hrvatska takvim osobama trebala priznati i vratiti izgubljeni, to jest oduzeti status trajno nastanjenog stranca u Republici Hrvatskoj. Primjer neka vam bude Republika Slovenija koja je pri Međunarodnom sudu za ljudska prava u Strasbourgu izgubila spor sa osobama kojima je oduzet status trajno nastanjenog stranca i kojima je po odluci Međunarodnog suda za ljudska prava dužna vratiti status trajno nastanjenog stranca. Prilikom navedenog procesa Međunarodni sud u Strasbourgu utvrdio je da je Republika Slovenija prekršila niz važećih Konvencija, Povelja i drugih potpisanih dokumenata kojima se štite ljudska, manjinska, građanska i druga prava podnositelja tužbi. K tome Republika Slovenija morala je isplatiti i financijsko oštećenje svim „izbrisanim osobama“, a takvih „izbrisanih osoba“ ima i u Republici Hrvatskoj unutar same romske zajednice. Po našim podacima u Republici Hrvatskoj ima oko 15 000 pripadnika romske nacionalne manjine kojima je od strane MUP-a RH oduzet status trajno nastanjenog stranca u periodu od 1991. godine do 1995. godine. Ako uzmemo njihov neprekidan boravak u Republici Hrvatskoj, sklapanje bračnih zajednica i činjenicu rođenja djece u tim bračnim zajednicama (veliki broj novorođene djece), njihov neriješeni status i ne riješeni status njihove djece, dolazimo do iznimno velikog broja osoba koje nemaju riješen status stranca u Republici Hrvatskoj. Ta brojka je iznimno velika unutar romske zajednice, i to poradi njihove nepismenosti, nepoznavanja zakona, neimaštine i same nemogućnosti pribavljanja osobnih dokumenata, a upravo sve navedeno dovodi do male, skoro nikakve, mogućnosti da konačno i trajno riješe svoj status u RH, a s navedenim i ostvare sva prava koja su navedena unutar samog Akcijskog plana. Ustavom Republike Hrvatske, točka II., Zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda, stavka 1., Zajedničke odredbe, Članak 14. istoga navodi: Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini,</p>	<p>29/94). Kao uvjet za odobrenje stalnog boravka bila je propisana i pretpostavka reciprociteta, koja se međutim nije utvrđivala, već je navedena kategorija stranaca stekla stalni boravak temeljen činjenice prijavljenog prebivališta. Odredbom članka 47. navedenog Zakona bilo je utvrđeno da će strancu prestati stalni boravak ukoliko iseli iz Republike Hrvatske ili boravi u inozemstvu duže od godine dana, a o tome ne obavijesti nadležnu policijsku upravu, odnosno postaju, ili ukoliko mu je izrečena mjera sigurnosti potjerivanja ili zaštitna mjera udaljenja ili otkazan boravak. Rješenje o prestanku stalnog boravka donosilo je Ministarstvo unutarnjih poslova, na prijedlog nadležne policijske uprave odnosno policijske postaje. Temeljem zaključka Konzultativne radne skupine Europske unije – Republike Hrvatske u razdoblju ožujak – travanj 2000. godine, osobama kojima je prestao status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj, temeljem odredbe članka 47. Stavka 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca, omogućeno je podnošenje prijedloga za obnovu postupka, radi stavljanja izvan snage rješenja o prestanku stalnog boravka te vraćanja ranije statusa priznatog po činjenici da su bile uvedene u evidencijama prebivališta na dan 08. 10. 1991. godine. Sukladno navedenom, stranci za koje je bilo doneseno rješenje o prestanku stalnog boravka u nadležnim policijskim upravama/postajama, mogli su podnijeti prijedlog za obnovu postupka, dok su stranci za koje nije bilo doneseno rješenje o prestanku stalnog boravka mogli podnijeti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za strance. Od 01. 01. 2004. godine u primjeni je bio Zakon o strancima („Narodne novine“ broj:</p>
--	--	---	--

		<p>rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Svi su pred zakonom jednaki. Upravo zakon o strancima koji je na snazi stvara velike poteškoće pripadnicima romske nacionalne manjine i mišljenja smo da bi isti trebalo izmijeniti. Tako predlažemo vašem Uredu, poradi olakšavanja bolje i kvalitetnije učinkovitosti provedbe Akcijskog plana za provedbu nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine za razdoblje 2013./2015., da pri Vladi Republike Hrvatske, Hrvatskom saboru, nadležnim ministarstvima, pokrene žurnu proceduru izmjene Zakona o strancima u kojem bi se odobrio povratak oduzetog statusa stranca osobama, ne samo romskog porijekla, već i drugih pripadnika nacionalnih manjina koji su izgubili navedeni status u Republici Hrvatskoj u periodu od 1991. godine do 1995. godine. Smatramo da vaš ured ujedno i ima tu obvezu jer je njegov djelokrug rada suradnja s nadležnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave, te i drugim institucijama, kao i izvedba politike promicanja i zaštite ljudskih prava, a posebice prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Bez izmjene i dopuštanja povratka statusa trajno nastanjenog stranca osobama kojima je navedeni status i oduzet u Republici Hrvatskoj smatramo i posjedujemo saznanja da će se malo toga, gledajući cjelinu, potrebe i probleme strukture cijele romske zajednice, moći primijeniti unutar Akcijskog plana za provedbu nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine za razdoblje 2013./2015 jer će upravo poradi neposjedovanja statusa stranca Romi, veliki dio njih, biti zaknuti za ostvarivanje prava koja su upravo navedeni i dio su samog Akcijskog plana. Želite li trajno i kvalitetno početi rješavati izražene probleme unutar romske zajednice, želite li da Akcijski plan bude stvarno provediv i uspješan, molimo vas da se založite za izmjenu Zakona o strancima kao i povratak statusa trajno naseljenog stranca u Republici Hrvatskoj pripadnicima romske nacionalne manjine uključujući sa njima i osobe koje su pripadnici neke druge nacionalne manjine, a kojima je na besraman i nezakoniti način oduzet navedeni status.</p>	<p>109/03), koji člankom 115., gore navedenoj kategoriji stranac dao mogućnost obnove svog statusa do 31. 12. 2004. godine, ali pod povoljnijim uvjetima. To znači da svojim zahtjevima nisu bili dužni priložiti dokaze o osiguranom stanovanju i uzdržavanju u Republici Hrvatskoj. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj dana 16. 12. 2004. godine donijela Uredbu o izmjeni Zakona o strancima(„Narodne novine“ broj: 182/ 2004) sukladno kojoj se članak 115. Stavak 1. mijenjao na način da osobama iz članka 79. Stavka 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca, koje nisu regulirale status u Republici Hrvatskoj po odredbama toga Zakona, prestaje stalni boravak 30. lipnja 2005. godine.</p> <p>Slijedom prethodno navedenog, do prestanka stalnog boravka nije došlo, kako se to navodi na nezakonit način, budući da je materijalni propis iz 2004. godine dao mogućnost svim strancima, koji su imali prijavljeno prebivalište na dan 08. 10. 1991. godine da pod povoljnijim uvjetima steknu status stranaca na stalnom boravku sve do 30. 06. 2005. godine. Za priznavanje statusa stranca na stalnom boravku bile su relevantne evidencije čije je vođenje u nadležnosti ovog Ministarstva, te činjenica neprijavljenog boravka i življenja u Republici Hrvatskoj nije bila dovoljna za priznavanje statusa stranca na stalnom boravku. I odredbe sada važećeg Zakona o strancima („Narodne novine“, broj: 130/11) propisuju povoljnije uvjete reguliranja statusa stalnog boravka za kategoriju stranaca koja je na dan 08. 10. 1991. godine imala prebivalište u Republici Hrvatskoj.</p> <p>U odnosu na prigovore Humanitarne organizacije svjetske organizacije Roma u Hrvatskoj, koji se odnose na poteškoće populacije Roma vezane za stjecanje</p>
--	--	---	--

			hrvatskog državljanstva, Ministarstvo napominje da su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu („Narodne novine“, broj 130/11) koji je stupio na snagu 01. 01. 2012. godine, učinjeni dodatni koraci u olakšavanju stjecanja hrvatskog državljanstva spomenutoj kategoriji stranaca imajući u vidu zakonsku odredbu prema kojoj se za osobe koje su na dan 08. 10. 1991. godine imale prebivalište u Republici Hrvatskoj i kojima je odobren stalni boravak, presumira da ispunjavaju zakonsku pretpostavku potrebne duljine boravka u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva.
	Statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava	Također u vašem pojašnjenju koji je vezan uz statusna rješenja točka 7.1, nije nam jasno što se podrazumijeva „od interesa su za RH“ pa bi i taj dio trebalo posve objasniti, to jest navesti koji su to interesi za samu Republiku Hrvatsku, jer unutar same romske zajednice, na žalost, nemamo ili imamo izrazito mali broj poznatih i vrhunskih sportaša, doktora znanosti, umjetnika i tako dalje. Tako nam nije nikako poznato koje to osobe iz romske zajednice mogu ostvariti takva prava. Mišljenja smo da bi trebalo točno definirati koje su to osobe i to upravo poradi lakšeg ostvarivanja prava po navedenom prijedlogu.	Prihvaćeno. Uz prijedlog za pojašnjavanje pojma „od interesa za Republiku Hrvatsku“ te konstataciju da podnositelju primjedbi na predmetni Akcijski plan nije poznato koje osobe iz romske zajednice mogu ostvariti takva prava, Ministarstvo unutarnjih poslova napominje da je u postupku izrade Nacrta predmetnog Akcijskog plana prihvaćen prijedlog ovakve formulacije imajući u vidu i ovu kategoriju stranaca.
	Cijeli tekst.	Isto tako smatramo da je unutar Akcijskog plana za provedbu nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine za razdoblje 2013./2015. izostavljen bitna i značajna uloga samih romskih udruga i pružanja pomoći pojedincima s njihove strane što je vrlo bitan segment unutar samog Akcijskog plana. Tako moramo napomenuti i stvarnu i istinitu činjenicu da pojedina Vijeća romske nacionalne manjine, ne umanjujući niti na jedan način njihovu ulogu i sam značaj, poradi niza problema, pa i same neodređenosti o njihovoj ulozi, pravima i obvezama unutar Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, uopće i u samoj stvarnosti niti ne rade, već jednostavno samo egzistiraju. Tako ujedno predlažemo da se u Akcijski plan uvedu i uključe u samu provedbu i romske udruge, prepoznaju one koje imaju kapacitete, znanje i same mogućnosti kako bi pružile svu potrebnu pomoć u rješavanju bilo kojeg pitanja, te da im se poradi bolje i kvalitetnije učinkovitosti dodijele stvarne uloge, prava i obveze kao i sama financijska sredstva za njihov rad. Po našim saznanjima upravo sami nedostatak financijskih sredstava udruga bio i najveći problem u pružanju pomoći, a time i samom trajnom i kvalitetnom rješavanju svih problema koji su	Nije prihvaćeno. Vezano uz primjedbu da je u Akcijskom planu izostavljena značajna uloga romskih udruga jer da pojedina vijeća romske nacionalne manjine, zbog niza problema u stvarnosti niti ne rade, napominjemo da se u postupku izrade Nacrta predmetnog Akcijskog plana vodilo računa o tome da Republika Hrvatska jamči pripadnicima nacionalnih manjina pravo na zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. S ciljem unapređivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu pripadnici nacionalnih manjina biraju, na način i pod uvjetima Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, svoje

			<p>bili vezani uz Nacionalni program za Rome kao i Desetljeću za uključivanje Roma. Mišljenja smo da će nedostatak udruga u samoj provedbi i samome radu unutar Akcijskog plana biti vrlo negativno izražen, vidljiv i nenadoknadljiv gubitak za romsku zajednicu u cjelini, jer iste u svojem članstvu okupljaju osobe koje su obuhvaćene navedenim Akcijskim planom.</p>	<p>predstavnike radi sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama samouprave. Slijedom svega navedenog, Ministarstvo unutarnjih poslova izvješćuje kako izložene primjedbe i prijedloge nije moguće uvrstiti u mjere Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine za razdoblje od 2013. - 2015.</p>
8.	<p>Pravobraniteljica za djecu, Mila Jelavić, dipl. iur.</p>	<p>Obrazovanje</p>	<p>Posebni cilj 1: Podići kvalitetu i učinkovitost obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine, te osigurati stjecanje potrebnih znanja i vještina koje će omogućiti osobni razvoj učenika, kao i završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja te smanjenja razlike između obrazovnih postignuća djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječnu razinu obrazovnih postignuća svih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u RH. Nadodati Mjeru 1.3. i Mjeru 1.4. Mjera 1.3. Osigurati prijevoz djeci vrtićke dobi ukoliko su predškolske ustanove udaljenije od romskih naselja. Mjera 1.4. Uvesti program učenja hrvatskog jezika za djecu romske manjine koja ga ne govore.</p> <p>Posebni cilj 3: Izjednačiti obuhvaćenost osnovnoškolskim obrazovanjem pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosjek upisa osnovnoškolskog obrazovanja na razini RH (dosegnuti postotak obuhvaćenosti od 98%) te izjednačiti završnost osnovnoškolskog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosjek završnosti osnovnoškolskog obrazovanja na razini RH (dosegnuti postotak završnosti od 95%) Nadodati Mjeru 3.4. i Mjeru 3.5. Mjera 3.4. Podići razinu učinkovitosti mjera prema roditeljima koji zanemaruju obrazovne potrebe djece i redovitost pohađanja škole. <i>Definicija:</i> Razviti mjere koje će imati učinkovitiji utjecaj na roditelje koji zanemaruju obrazovne potrebe djece i redovitost pohađanja škole. U razvijanju mjera nužna je međuresorna suradnja: odgoj i obrazovanje, socijalna skrb i policija. Mjera 3.5. Provoditi edukaciju i informiranje roditelja, djece vršnjaka i djelatnike škole (školskog osračja) u svrhu podizanja razine tolerancije i senzibilizacije za prihvaćanje integracije i desegregacije romske djece u redovni obrazovni program. <i>Definicija:</i> Uspostaviti mehanizme za pojačano poticanje, osnaživanje i</p>	<p>Djelomično prihvaćeno. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta napominje da se iz udaljenih naselja osigurava prijevoz za programe pred škole. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta smatra izlišnom uvođenje mjere 1.4., koja se odnosi na uvođenje programa učenja hrvatskog jezika za djecu romske nacionalne manjine koja ga ne govore, jer je to zakonska obaveza i svaka škola mora izravno primjenjivati odredbu Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. Nadalje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta suglasno je da je potrebno ubrzati postupke prema roditeljima kada ne šalju djecu u školu te provoditi edukaciju i informirati roditelje, djecu vršnjake i djelatnike škole za prihvaćanje integracije i razvijanje tolerancije prema različitosti. Budući da su to sastavnice odgojno-obrazovne prakse i edukacije djelatnika škole te provedbe propisa, ocijenjeno je da nije potrebno donositi nove mjere da bi se provodio zakon ili pojačala učinkovitost edukacije koja se provodi. Također ističe se i provođenje programa građanskog odgoja i obrazovanja te zdravstvenog odgoja koji promiču razvoj tolerancije, inkluzije i uvažavanje ljudskih prava. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta</p>

		<p>uključivanje djece pripadnika romske nacionalne manjine u školi, njihovu prihvaćenost od strane drugih učenika te podizanje kvalitete integracije i obrazovanja.</p> <p>Posebni cilj 4: Do 2020. godine ukinuti sve razredne odjele koje pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine. U posebnom cilju 4. skratiti rok za ukidanje razrednih odjela koja pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine (do 2015. god.) jer smatramo da je predloženi rok do 2020. godine neprihvatljivo dug. Posebni cilj 4. mijenja se i glasi: Posebni cilj 4: Do 2015. godine ukinuti sve razredne odjele koje pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine</p> <p>Posebni cilj 5: Smanjiti razliku između prosječnog obuhvata i završnosti srednjeg obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost srednjeg obrazovanja na razini RH u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja – Povećati broj pripadnika/ca romske nacionalne manjine koji upisuju i završavaju srednje obrazovanje do 2020. godine. Mjera 5.4. mijenja se i glasi: Mjera 5.4. Osigurati pomoć škole učenicima strukovnih zanimanja prilikom osiguravanja učeničke prakse <i>Definicija:</i> Razviti suradnju na relaciji učenik-škola-poslodavac u smislu senzibiliziranja poslodavaca za prihvata učenika romske nacionalne manjine za odrađivanje praktičnog djela nastave. a predložena Mjera 5.4. postaje 5.5</p>	<p>suglasno je da bi trebalo skratiti rok za ukidanje razrednih odjela do 2015. godine no s obzirom da je stvaranje preduvjeta za smanjivanje broja razrednih odjela u nadležnosti županija, na njima je da odrede mrežu upisnih mjesta kako bi se ravnomjernije osigurao raspored učenika Roma u školama na određenom području. Također, ovo pitanje je i političko i tehničko te pretpostavlja i raspored učitelja, tj. promjene radnih mjesta iz jedne škole u drugu, osiguran kapacitet prostora u školama, prijevoz itd.</p>
	<p>Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život</p>	<p>Nadodati Posebni cilj 7. Podići razinu zaštite djece pripadnika romske nacionalne manjine Nadodati Mjeru 7.1 Zaštiti djecu od gospodarskog iskorištavanja i eksploatacije te obavljanja štetnih poslova <i>Definicija:</i> Inicirati i predlagati promjenu zakonskih propisa vezanih uz gospodarsko iskorištavanje djece, posebice u situaciji prikupljanja sekundarnih izvora. Razviti učinkovitije mjere zaštite djece koja prose.</p>	<p>Nije prihvaćeno. Hrvatski zavod za zapošljavanje ne može biti nositelj predložene mjere s obzirom da se nezaposlenom osobom smatra osoba u dobi od 15 do 65 godina života, stoga predlaže da se predloži i osigura nositelj za predloženu mjeru. Posebni ciljevi i mjere iz nacrtu Akcijskog plana u nadležnosti su pojedinih tijela državne uprave koja predlažu intervencije za razdoblje trajanja Akcijskog plana u skladu sa svojim mogućnostima i raspoloživim financijskim resursima. Tijekom revizije predmetnog dokumenta sve pristigle primjedbe razmotrit će se i procijenit će se mogućnost njihovog</p>

			ugrađivanja u revidirani dokument.
Zdravstvena zaštita	<p>Posebni cilj 3: Podići razinu svijesti romske populacije o odgovornosti za vlastito zdravlje</p> <p>Mjera 3.2. mijenja se i glasi: Osmisliti i provoditi edukativne programe i kampanje usmjerene na podizanje svijesti romskih roditelja o odgovornosti za zdravlje njihove djece. <i>Definicija:</i> Osmislit će se i provoditi različiti edukativni programi, kampanje i aktivnosti kojima će cilj biti informirati i educirati populaciju romskih roditelja o važnosti odgovornog ponašanja za zdravlje svoje djece. A predložena Mjera 3.2. postaje 3.3., Mjera 3.3. postaje 3.4. te Mjera 3.4. postaje 3.5.</p>		<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Posebni ciljevi i mjere iz nacrtu Akcijskog plana u nadležnosti su pojedinih tijela državne uprave koja predlažu intervencije za razdoblje trajanja Akcijskog plana u skladu sa svojim mogućnostima i raspoloživim financijskim resursima. Tijekom revizije predmetnog dokumenta sve pristigle primjedbe razmotrit će se i procijenit će se mogućnost njihovog ugrađivanja u revidirani dokument.</p>
Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša	<p>Posebni cilj 2: Osigurati stanovanje u primjerenim uvjetima</p> <p>Nadodati Mjeru 2.8. Osigurati sigurnost dječjih igrališta u romskim naseljima i sanirati sva potencijalno štetna i opasna mjesta po dječju sigurnost i zdravlje</p> <p><i>Definicija:</i> Snimanje postojećeg stanja te izrada popisa potrebnih intervencija kako bi se povećala sigurnost romske djece u romskim naseljima</p>		<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Posebni ciljevi i mjere iz nacrtu Akcijskog plana u nadležnosti su pojedinih tijela državne uprave koja predlažu intervencije za razdoblje trajanja Akcijskog plana u skladu sa svojim mogućnostima i raspoloživim financijskim resursima. Tijekom revizije predmetnog dokumenta sve pristigle primjedbe razmotrit će se i procijenit će se mogućnost njihovog ugrađivanja u revidirani dokument.</p>
Uključivanje romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život	<p>Posebni cilj 1: Postići pozitivnu percepciju romske kulture i identiteta unutar romske nacionalne manjine, unutar većinske populacije te društva u cjelini.</p> <p>Nadodati Mjeru 1.7. Poticanje medija da stvaraju programe za djecu na jezicima nacionalnih manjina.</p> <p><i>Definicija:</i> Osvijestiti i poticati medije (posebice TV kuće) da u sklopu dječjeg programa emitiraju i dječju emisiju na romskom jeziku s ciljem povećanja vidljivosti Roma u društvu te bolje integracije djece.</p> <p>Posebni cilj 2: Podići razinu uključenosti romske nacionalne manjine, s posebnim naglaskom na žene, u javni i politički život lokalne zajednice.</p> <p>Nadodati Mjeru 2.5. Osnažiti djecu pripadnike romske nacionalne manjine za izražavanje vlastitog mišljenja i aktivnog sudjelovanja u aktivnostima zajednice.</p> <p><i>Definicija:</i> Provoditi programe i aktivnosti za osnaživanje i vježbanje participiranja, odnosno aktivnosti sudjelovanja romske djece u životu zajednice, učeničkim tijelima škole i slično.</p>		<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Posebni ciljevi i mjere iz nacrtu Akcijskog plana u nadležnosti su pojedinih tijela državne uprave koja predlažu intervencije za razdoblje trajanja Akcijskog plana u skladu sa svojim mogućnostima i raspoloživim financijskim resursima. Tijekom revizije predmetnog dokumenta sve pristigle primjedbe razmotrit će se i procijenit će se mogućnost njihovog ugrađivanja u revidirani dokument.</p>
Statusna rješenja, suzbijanje diskriminacij	<p>Posebni cilj 1: Unaprijediti stambenu integraciju Roma u zajednici</p> <p>Mjera 1.3. mijenja se i glasi: Kontinuirana edukacija za djecu pripadnike ne romske nacionalnosti na području prihvaćanja različitosti, tolerancije i nediskriminacije.</p>		<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Posebni ciljevi i mjere iz nacrtu Akcijskog plana u nadležnosti su pojedinih tijela državne uprave koja predlažu intervencije za razdoblje</p>

		e i pomoć u ostvarivanju prava	<p><i>Definicija:</i> Osmislit će se i provoditi različiti edukativni programi i aktivnosti s naglaskom na prihvaćanje i suzbijanje diskriminacije među vršnjacima. Posebna pozornost biti će stavljena na programe i aktivnosti sa svrhom sprečavanja nasilničkog ponašanja prema romskoj djeci u ustanovama socijalne skrbi i pravosuđa u kojima su smještena djeca.</p> <p>A predložena Mjera 1.3. postaje 1.4., Mjera 1.4. postaje 1.5., Mjera 1.5. postaje 1.6.</p>	trajanja Akcijskog plana u skladu sa svojim mogućnostima i raspoloživim financijskim resursima. Tijekom revizije predmetnog dokumenta sve pristigle primjedbe razmotrit će se i procijenit će se mogućnost njihovog ugrađivanja u revidirani dokument.
		Unaprjeđene prikupljanje statističkih podataka	<p>Posebni cilj 2: Unaprijediti metodologiju prikupljanja podataka o stopama siromaštva, materijalnoj i socijalnoj deprivaciji, obrazovanju i zapošljavanju te kvaliteti življenja romske populacije</p> <p>Mjera 2.6. mijenja se i glasi: Provesti analizu stanja na području napuštanja obrazovnog procesa u osnovnoj i srednjoj školi.</p> <p><i>Definicija:</i> Provesti analizu stanja s iskazanim točnim brojem učenika romske manjine koji su napustili obrazovanje te razlozima napuštanja (trudnoća, maloljetnički brak, nedostatak sredstava, zanemarivanje roditelja i sl.). Također u analizu uključiti i praćenje evidencije napuštanja obrazovanja kroz podatke iz e-matice koje vode odgojno obrazovne institucije.</p> <p>A predložena Mjera 2.6. postaje 2.7.</p>	<p>Nije prihvaćeno.</p> <p>Posebni ciljevi i mjere iz nacrtu Akcijskog plana u nadležnosti su pojedinih tijela državne uprave koja predlažu intervencije za razdoblje trajanja Akcijskog plana u skladu sa svojim mogućnostima i raspoloživim financijskim resursima. Tijekom revizije predmetnog dokumenta sve pristigle primjedbe razmotrit će se i procijenit će se mogućnost njihovog ugrađivanja u revidirani dokument.</p>
9.	Etem Fazli, član Povjerenstva za praćenje provedbe nacionalnog programa za Rome	Obrazovanje	<p>Što veći broj zapošljavanja Roma pomagača i asistenata u školama, vrtićima i drugim ustanovama za rješavanje romskih problema.</p> <p>Da se kriteriji za upis predškolske djece i srednje škole i fakultetu prema Romima tj. romskoj nacionalnoj manjini promijeni ili olakša da ih što više upiše djecu u vrtiće, škole, fakultete zbog bolje socijalizacije u društvu kao i obrazovanje Roma.</p>	<p>Djelomično prihvaćeno</p> <p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da su romski pomagači uključeni u rad s romskom djecom osobito u školama s većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine. Njihov rad se financira iz sredstava Državnog proračuna, ali se njihova mreža ne proširuje zbog nedostatka financijskih sredstava. Međutim kroz poticajne mjere Ministarstva rada i mirovinskoga sustava i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koje se odnose na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, moguće je angažirati romske pomagače na prijedlog osnivača škole i uz suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta</p> <p>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe i da se prema Odluci o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u 1. razred srednje škole u šk. god. 2013./2014., pripadniku romske nacionalne manjine, koji živi uvjetima koji su mogli utjecati na njegov uspjeh u osnovnoj školi, dodaje jedan bod na</p>

				<p>broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova kandidat se rangira na ukupnoj ljestvici poretka. Kandidat se utječe za upis pod uvjetom da je ostvario broj bodova (na temelju elemenata vrednovanja iz točke IV. Odluke i dodatnih bodova) koji je određen kao minimalno bodovni prag za tu vrstu škole te ako zadovolji na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to uvjet za upis. Za korištenje ovoga prava kandidat prilaže preporuku vijeća romske nacionalne manjine odnosno registrirane udruge, preporuku nadležnog centra za socijalnu skrb i mišljenje službe za profesionalno usmjeravanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o sposobnostima i motivaciji kandidata za najmanje tri primjerena programa obrazovanja.</p>
10.	Grad Zagreb, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport	Obrazovanje	<p>Primjedbe ovoga Ureda izravno su vezane uz poteškoće pri prikupljanju podataka i vođenje evidencije o učenicima/učenicama romske nacionalne pripadnosti koje su temelj za definiranje i provedbu mjera ovog strateškog dokumenta iz područja obrazovanja.</p> <p>Mjere 1.2. i 3.1. iz područja obrazovanja zadužuju Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport da od vrtića i škola na svome području prikuplja podatke o broju pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine te podatke o drugim pokazateljima uspješnosti prema tablicama baze podataka za praćenje populacije romskih učenika/ca u predškolskom i školskom sustavu. Ovako formulirane mjere u dosadašnjoj praksi su se pokazale izrazito upitnima, jer nisu jasno navedeni modusi njihove provedbe, odnosno nisu navedeni dokumenti koji bi bili temelj za dokazivanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini. Ovako postavljenim mjerama ravnatelj i ravnateljice vrtića i škola samostalno procjenjuju o ukupnom broju djece i učenika/ca pripadnika romske nacionalne manjine, iako podaci o nacionalnoj pripadnosti najčešće nisu navedeni u rodnim listovima koje vrtići i škole zaprimaju kao dio službene dokumentacije prilikom upisa.</p> <p>Također, pojedini ravnatelji i ravnateljice pozivaju se na Zakon o zaštiti osobnih podataka te njega navode kao argument za nemogućnost prikupljanja podataka o etnicitetu svojih učenika/ca.</p> <p>Svi navedeni razlozi dovode dakako u pitanje vjerodostojnost i pragmatičnu</p>	<p>Djelomično prihvaćeno.</p> <p>Vežano uz primjedbu Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba koja se odnosi na pitanje identificiranja romske nacionalne manjine u odgojno-obrazovnom sustavu, odnosno nedostatka dokumenata kao temelja za dokazivanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini, te s tim u vezi pitanje zaštite osobnih podataka i dr., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta obavještava da u skladu s praksom iz preporuka Vijeća Europe, nije potrebno izjašnjavati kao manjina već se za identificiranje romske nacionalne manjine mogu koristiti i kulturološke značajke kao što su način života, mjesto stanovanja i jezik.</p> <p>S obzirom da se od odgojno-obrazovnih ustanova traže brožčani pokazatelji da bi se mogle provoditi mjere odgojno-obrazovne politike za Rome, zaštita osobnih podataka ne dovodi se u pitanje jer se ne traže imena i prezimena, odnosno ne traži se osobni</p>

		<p>uporabljivost podataka koje je ovaj Ured, navedenom mjerom, u obvezi prikupiti.</p> <p>Predlaže se, stoga, da se u prijedlogu Akcijskog plana, ili barem u ovim mjerama, definiraju dokumenti koji će biti temelj za utvrđivanje pripadnosti nacionalnoj manjini. Predlaže se također organiziranje sustavne edukacije ravnatelja i ravnateljica dječjih vrtića te osnovnih i srednjih škola o ovoj temi u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta.</p>	<p>identifikacijski broj, već samo brojčano stanje učenika u određenoj odgojno-obrazovnoj ustanovi po razredu, razrednom odjelu i spolu. Ako brojčani pokazatelji ne postoje odgojno-obrazovna politika nije u stanju odgovoriti na potrebe „nevidljivih“ odnosno neevidentiranih pripadnika romske nacionalne manjine.</p> <p>Vežano uz prijedlog o organiziranju sustavne edukacije ravnatelja dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ističe da ta aktivnost postoji kao redovna aktivnost Agencije za odgoj i obrazovanje, a stručno usavršavanje predviđeno je i kao mjera u Akcijskom planu te će u provedbu mjere biti uključeno i usavršavanje ravnatelja.</p>
--	--	--	---